

La globalització en el món de l'energia.

Afectacions a Andorra

Albert MOLES i BETRIU

En parlar de globalització o mundialització, el món de l'energia, avui en dia, està plenament afectat.

A partir del moment en què es comença a utilitzar de forma intensiva els combustibles fòssils, carbó i petroli, s'estructuren mercats regionals cada cop més connectats entre ells.

El nostre accés als carburants depèn d'aquests mercats i qualsevol daltabaix geopolític n'afecta el preu. I no és una cosa nova, sinó que ja des de la meitat del segle XX s'està accentuant aquest efecte.

Quins són els avantatges i riscos de la globalització?

La globalització i la interconnexió de mercats ha de tenir un efecte de millora en la gestió de les restriccions o contingències locals degudes a fenòmens meteorològics o geopolítics. No obstant això, i com s'ha vist en la darrera crisi, també hi pot haver efecte de bola de neu en l'increment de preus o restriccions entre els diferents mercats.

Per això cal ser resilients i, amb una gestió local, fer front a la volatilitat dels mercats.

Es tracta, en tot cas, de tenir aquesta resiliència sense renunciar al valor que la globalització i la sectorització de les feines aporta a la reducció de costos i a la millora de l'eficiència. Aquesta resiliència també ha de tenir en compte el cost i el preu repercutit. Avui en dia no podem imaginar cap de les nostres activitats de cada dia sense els productes i serveis que un món globalitzat ens aporta.

I un dels sectors que semblava lluny dels efectes de la globalització, com ho és el sector elèctric, també ha acabat patint afectacions molt grans de la globalització.

En efecte, aquest sector sempre ha estat depenent de xarxes que per definició tenen un abast territorial localitzat.

Quan Fhosa va construir la central hidroelèctrica que encara tenim avui en dia en funcionament i va fer els projectes per dues centrals més a Andorra, l'objectiu no era sinó subministrar energia a fàbriques de la zona de Barcelona i de Tolosa de Llenguadoc. I era molt local.

Amb el pas del temps, Andorra ha incrementat la seva demanda d'energia i ha necessitat aprovisionar-se de França i d'Espanya. Però també estem parlant d'efectes locals. Durant els darrers anys i molt particularment els darrers quatre, hem vist com els preus dels mercats dels països veïns i la disponibilitat d'energia estaven marcats per preus de combustibles dependents de conflictes geopolítics i de variacions de demanda i producció en zones de l'Àsia i d'Amèrica, entre d'altres. I aquests han obligat molts països a redissenyar les seves estratègies i inversions en matèria d'energia. Ho hem vist amb França, Alemanya i la major part dels països europeus.

El canvi climàtic

Un altre aspecte destacat dels darrers cinquanta anys és el repte del canvi climàtic. L'ús d'energies fòssils de manera intensiva ha incrementat de manera considerable les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle en el món. I aquest sí que és un efecte que per naturalesa no té fronteres ni límits físics. Avui en dia ja impacta en el preu dels carburants per la generalització de mercats d'emissions de CO₂ sobre les activitats industrials. I és previsible que, a curt termini, les restriccions en aquest aspecte esdevinguin molt més importants. I aquí sí que de manera clara sols podem patir els efectes de la globalització; però podem també anticipar-nos-hi, depenent cada cop menys d'energies fòssils i, per tant, dels costos directes induïts per aquestes emissions, fent que el seu l'impacte sobre l'economia en sigui molt limitat. La reducció de les emissions de CO₂ no és exclusivament un problema d'escalfament del planeta, sinó sobretot i per un país com Andorra, un problema de competitivitat econòmica.

Les conclusions

L'entorn i l'evolució dels mercats ens porten a dissenyar un model equilibrat entre els beneficis de la globalització i la capacitat de fer front als riscos globals i minimitzar-ne l'impacte. Es tracta, justament, d'aprofitar-nos de les eficiències dels mercats d'energia, tot sent capaços d'invertir en projectes locals, en el sentit ampli perquè la localitat no s'acaba forçosament a les nostres fronteres. Millorar el sector energètic no és només incrementar la producció, sinó també gestionar-ne la demanda. Gestionar-la de manera passiva, tot instal·lant equips més eficients, però també gestionar-la de manera dinàmica, com qualsevol altre bé que utilitzem. Aquesta gestió dinàmica de la demanda, aquestes inversions en producció a Andorra i en zones veïnes dels Pirineus, i una gestió òptima de tot plegat han de ser les claus per a un aprofitament òptim de la globalització. Andorra ja s'ha anat adaptant aquests darrers anys als canvis d'un món globalitzat, a escala de preus, mercats o tecnologies.

Albert Moles i Betriu,
enginyer i Director general de FEDA